

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K.
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglaš: enostopna nim vrsta za
enkrat 280 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 14. Telefon 363
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
Kopirani se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamke
za odgovor.

Upravna razdelitev države.

PODOBOR ZA UPRAVNO RAZDELITEV BO ZAHTEVAL PODALJŠANJE STAVLJENEGA MU ROKA.

Beograd, 15. febr. (Izv.) Pododbor za upravno razdelitev države je končal razpravo zakona o oblastni in srezki samoupravi in je danes prešel v pretres zakona o splošni upravi. Ker ima odbor stavljen rok, da mora končati svoje delo do 18. t. m., bo zakonski predlog odstopil narodni skupščini v nadaljnjo razpravo. Dotlej pa bo pododbor nadaljeval svoje delo o upravni razdelitvi države na oblasti.

Ako se ta rok ne bo podaljšal, dokler skupščina ne konča debate o teh dveh zakonskih načrtih v podrobnosti, bo pododbor odstopil načrt zakona o upravni razdelitvi države plenem narodne skupščine. Ker se je delo pododbora raztegnilo zaradi tiskanja teh zakonskih predlogov, bo pododbor najbrže zahteval od narodne skupščine, naj podaljša stavljeni mu rok.

Inozemski krediti za Jugoslavijo.

POLEG ANGLEŽEV SO PONUDILI POSOJILU TUDI ŠVICARSKI KAPITALISTI.

Beograd, 15. februarja. (Izv.) Finančni minister dr. Kumandur je izdelal pogoje za posojilo, ki ga je jugoslaviji ponudil Bolton na Angleškem. Bolton bi imel priti kakor se doznava, tle dni v Beograd, njegovo potovanje pa se je za nekaj časa odgodilo, dokler končno veljavni pogoji naše vlade ne bodo sprejeti na merodajnem mestu v Londonu. Medtem je naša država dobila še eno ponudbo za posojilo.

namreč od nekega sindikata švicarskih bank, ki je pripravljen posoditi jugoslaviji 50 milijonov švicarskih frankov, kar odgovarja po povprečnem tečaju znesku 750 milijonov dinarjev. Finančni minister proučuje to zadnjo ponudbo in je poslal švicarskemu sindikatu pogoje, pod katerimi bi se delo razpravljalo o podrobnostih tega posojila.

Strah reških fašistov preg jugoslovansko vojsko.

ATENTATOR NA ZANELLO ARETIRAN.

Reka, 15. februarja. (Izv.) V noči od nedelje na ponedeljek je reška policija aretirala napadalec na predsednika Zanella, kateremu so omogočili karabinjerji, da je takoj po atentatu pobegnil. Napadalec je eden voditeljev reških fašistov. Zaradi tega so fašisti včeraj priredili kazensko ekspedicijo proti reškim redarjem kot maščevanje za to aretacijo.

Zagreb, 15. febr. (Izv.) Z Reke javljajo, da fašisti danes niso podvzeli nikakih napadov, najbrže zaradi tega, ker se bojijo intervencije jugoslovanske vojske. Poputirijem se sestanejo delegati reške jugoslovanske stranke v bližini demarkacijske črte z delegati z Reke, da razpravljajo o razmerah na Reki.

Podeljevanje štipendij in podpor vseučiliškim dijakom.

LJUBLJANSKI DIJAKI ZOPET ZAPOSTAVLJENI ZA 50 %.

Beograd, 15. februarja. (Izv.) Današnje »Službene Novine« objavljajo pravilnik o podeljevanju štipendij in podpor za stanovanje in hrano vseučiliškim dijakom. Po členu pravilnika morejo dobivati štipendije samo redni slušatelji, katerih starši ne plačujejo letno nad 30 dinarjev neopredeljenega davka. Podpore morejo dobivati samo oni dijaki, ki so z odličnim ali zelo dobrim uspehom maturirali in ki redno polagajo predpisane izpite z najmanj zelo dobrim uspehom. Večina

štipendij znaša po 200 dinarjev mesečno. Na univerzah v Zagrebu in Subotici znašajo podpore po 200 dinarjev, v Ljubljani pa po 100 dinarjev mesečno. Ministrstvo prosvete bo objavilo seznam onih dijakov, katerim so se dovolile štipendije in podpore, da se omogoči redna kontrola podeljevanja. Dijakinje I. in II. semestra na pravnih in medicinskih fakultetah ne morejo dobivati ne štipendij in tudi ne podpor.

Nemiri v Indiji.

Washington, 15. februarja. (Izv.) V Madrasu se je položaj Angležev tako poslabšal, da je bila angleška vlada primorana, oborožiti vse Evropejce in jih staviti v službo kot izredne policiste.

sovom odklonjen predlog generala Townshenda, ki je angleško upravo označil kot odgovorno za agitacijo in nemire v Indiji.

KABINET WIRTH OSTANE.

London, 15. febr. (Izv.) Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil tekom debate v angleški poslanski zbornici glede dogodkov v Indiji, da bo mirovna pogodba s Turčijo grozovito ugodno vplivala na položaj v Indiji.

Berlin, 15. febr. (Izv.) Na današnji seji državnega zbora je bila kabinetu dr. Wirtha izrečena zaupnica. Za predlog je glasovalo 220, proti pa 185 poslancev. 16 poslancev se je vzdrževalo glasovanja.

London, 15. febr. (Izv.) V angleški poslanski zbornici je bil z 248 gla-

Občinski svet ljubljanski.

Nadaljevanje javne seje, dne 15. febr. 1922.

Točno ob 5. uri odprl župan dr. L. Perić sejo.

Občinski svet Ogrin (SLS) se pritožuje proti poročevalcu »Slov. Naroda«, ki namenoma potvrdja resnica in podtika poročevalcem neresnico.

Poročilo upravnega odbora mestne elektrarne, vodovoda in plinarne.

Poročevalci obč. svet. Orehek (SLS). Predlogu naj se zviša cena električnemu toku, in sicer za razsvetljavo od 80 v na 1 K pri hektovatski uri, pri motorjih (industriji) od 50—68 vinarjev in pri cestni železnici od 30 na 40 vinarjev, kar bi dalo približno 1.500.000 kron povška dohodkov, ki bi se porabili za delno kritje zvišanih cen premozi in kritje povišanja prejemkov uslužbencev, se je upr. obč. sv. ing. Turnšek v toliko, da se zvišanje električnega toka za motorje ne more dovoliti v taki meri, ker bi s tem povišanjem bili občutno prizadeti obrtniki. Predlaga, naj se predlog modifikira v toliko, da naj velja povšek za motorje od 50 na 60 vinarjev na hektovatsko uro. Predlog z modifikacijo, predlagano po inž. Turnšku, je bil sprejet.

Zvišanje tarife električne cestne železnice.

Dovolj se zvišanje vozniških kart od kron 1,60 na K 2,00. Obenem se bo na predlog obč. svet. Kremžarja (SLS) sestala strokovna komisija iz obč. svet., ki bo pregledala knjigovodstvo in faktični položaj elek-

trične družbe, ki vedno tarna o slabem finančnem stanju.

Obč. svetnik Rupnik (NSS) je predlog toplo priporočal, ne radi tega, da bo pomagano kapitalistični družbi, ampak v prvi vrsti radi tega, da se omogoči zvišanje plač električnim uslužbencem, ki se danes jako slabo plačajo.

JDS onemogočajo socialno delo večine.

Predlogu, da se dovoli najetja posojila v znesku 12.000.000 K pri mestni hranilnici v svrhu zidanja trnadostropne hiše na Vodnikovem trgu za uradne prostore mestne elektrarne in vodovoda se je v svo silo upr. obč. svet. dr. Triller (JDS), ki je opozarjal na slabo finančno stanje mestne občine in na nerentabilnost takih poslopih. Izjavlja v imenu kluba, da se bo klub poslužil vseh sredstev, da onemogoči sprejetje tega predloga. (Obč. svet. Rupnik: Beograd) Dr. Triller: Ni potrebno, imamo tu pokrajinsko vlado.

Obč. svet. Rupnik (NSS) ugovarja dr. Trillerjevemu utemeljevanju o nerentabilnosti takih investicij. Opozarja, da je prejšnji občinski svet dovolil 20.000.000 K za tlakovanje cest, ki po njegovem mnenju tudi ni rentabilno. (Obč. svet. Turka vsled te konstatacije bole usesa in mrmrajoč zapusti dvorano.) Izjavlja, da bo odločno glasoval za predlog in sploh za vsak predlog, ki se bo nanašal na zidanje hiš, ker se bo s tem ublažila stanovanjska kriza. Opozarja, da ni občina upravičena gledati na rentabilnost zidanja, ampak na socialno potrebo zidanja. Sprejem predloga tudi za to toplo priporoča, ker se bo v tem poslopiu nastanila tudi ljudska kuhinja za približno 2000 rev-

Parastos za kraljem Petrom.

Ljubljana, 15. febr. Jutri, četrtek dne 16. t. m. se vrši parastos za pokojnim kraljem Petrom I. Osvoboditeljem, in sicer ob 10. v stolnici in evangelijski cerkvi, ob 11. pa v pravoslavni kapeli vojašnice vojvode Mišića. Dopoldne bodo državni in občinski uradi zaprti. Delo bo dopoldne povsod počivalo.

SARAJEVSKI JAVNI NAME. SCENCI NOČEJO POSLUŠATI VLADNIH FRAZ.

Sarajevo, 15. febr. (Izv.) V nedeljo se je vršil v Sarajevu shod javnih nameščenecv zaradi izboljšanja bednega stanja. Predložena je bila tudi resolucija, ki jo pa zborovalci niso hoteli sprejeti, ker je preblaga. Zato se je izvolil odbor štirih oseb, ki naj resolucijo predela in sestavi v strožji obliki. Na zborovanju je vstal tudi poslanec dr. Nikola Mandić, ki ga pa zborovalci niso pustili govoriti, ker je po njihovem mnenju prešel na agitacijsko polje. Tudi nekateri radikali in muslimanski poslanci so hoteli govoriti, ker tudi njih zborovalci niso hoteli poslušati in niso mogli priti do besede, so zapustili shod.

PRIBIČEVIĆ KONTRA PRIBIČEVIĆ.

Beograd, 15. febr. (Izv.) V parlamentarnih krogih se mnogo govori o nastopu poslanca Milana Pribičevića, ki se je zadnje čase začel približevati zemljoradnikom. V opozicijskih krogih mislijo, da je poslanec Milan Pribičević začel izpreminjati svojo taktiko zaradi tega, ker obsoja politiko ministra Svetozarja Pribičevića.

DEMOKRATI ZA ZVIŠANJE MINISTRSKIH IN ZNIZANJE DUHOVNIŠKIH PLAČ.

Beograd, 15. februarja. (Izv.) Demokratski poslanec dr. Sečurov je na večeršnjem razpravi finančnega odbora o plačah ministrom glasoval za povišanje ministrskih dnevnic in za znižanje plač duhovništvu. Proti temu je protestiral poslanec Klekl v imenu jugoslovanskega kluba in opozarjal na bedno gmotno stanje katoliškega duhovništva.

OTVORITEV RIMSKE KONFERENCE. — JUGOSLAVIJA NI ZASTOPANA.

Rim, 15. febr. (Izv.) Rimska konferenca je bila danes ob štirih pop. zopet odprta. Zastopane so vse nasledstvene države razen Jugoslavije. Današnja seja je imela le formalen značaj. Prihodnja seja bo v tork. Na dnevnem redu so finančna vprašanja. (Kot delegat za to konferenco je od naše strani določen dr. O. Rybar, ki se, po naših informacijah nahaja še v Beogradu, da prejme od vlade direktive za nastopanje v Rimu.)

Borzna poročila.

Zagreb, 15. febr. Devize: Berlin 155,25 do 156, Bukarešta 230—248, Milan 1493 do 1500, London 1345—1345,50, New York (ček) 0—306, (kabel) 308—308,75, Pariz 2600—2665, Praga 585—589, Svica 6025 do 6035, Dunaj 4,95—5, Budimpešta 47,75 do 48,75, Valute: Dolarji 304,50—305, avstrijske krome 0—5, carski rublji 22—28, napoleondori 1180—1190, nemške marke 155 do 156, rumunski lei 0—239.

Glasila strank.

Uradni list ljubljanske Delniške tiskarne, »Jutro«, se je začelo v nas zopet dne 15. februarja, češ da smo glasilo g. Peska, ki nas ne krije nobena avtoriteta, in da smo vsled tega »revolveržurnali«.

Če bi hoteli polemizirati po »Jutrovem« načinu, bi odgovorili, da ima ravnotako lahko privatnik svoje glasilo, kakor ga ima Delniška tiskarna. Pa tega ne bomo storili in bomo vsled tega tudi opustili vprašanje na pristaše demokratske stranke v Sloveniji, kdo izmed njih smatra »Jutro« za glasilo svojega političnega prepričanja in krije s tem pisavo tega lista.

Zato povemo še enkrat, da je »Jugoslavija« neodvisen političen list, ki se drži že četrto leto vsled svoje notranje vrednosti in ne vsled kakih vladnih dispozicijskih londov. Tega gospodom okoli »Jutra« sicer ne moremo dopovedati, a bomo skušali razložiti, zakaj jim ni mogoče tega dopovedati.

Gospodi pri vladnih lasih je najbolj zopern neodvisen list. To velja za vse dežele, za nas tem bolj. Kritika političnega glasila nasprotne stranke se lahko ovreže s kratko gesto, češ, dolg čas jim je, ker niso na vladi. Z neodvisnim listom to ne gre, kajti ta nima stranke za sabo, ki bi čakala v ozadiju, da prevzame vlado. Zato je kritika neodvisnega lista mnogo bolj nevarna od kritike kakega glasila nasprotne politične grupe. To gospodje tudi pri nas vedo prav dobro, zato se pa poslužujejo proti nam argumentov, ki se jim mi ne bomo posluževali, ker spadejo edino-le v »Jutro«.

Kot neodvisen političen list imamo pravico — pa brez zamere! — da zavzamemo stališče nasproti vsakemu pojavu v javnem življenju: dobro hvalimo, slabo grajamo, da se pa nismo mogli do zdaj nančiti od »Jutra« in se tudi v bodoče ne bomo, da bi se vtkali v privatne zadeve posameznika, to nam bo »Jutro«, tako vsaj upamo, odpustilo.

Če pa nismo imeli do zdaj sreče, da bi bilo dosti hvale v našem listu, ni to naša krivda. Opozarja! smo, da je centralistična ustava nesreča za našo državo, gospodje pa so rekli, da smo vsled tega protidržavni; in ko se je zvedelo, da je sestavil hrvaški blok memorandum, smo konstatirali, da je memorandum žalosten sad nasilne centralizacije, in smo prigovarjali, da naj se spametuje vlada vsaj ob enajsti uri. Zato smo zopet dobili brce, kakor da bi bili mi sestavili in podpisali memorandum.

Rekli smo, da meče alera Pribičević-Hercigonja strašno luč na naše politično-strankarske razmere, in smo zahtevali v imenu naroda, da se zadeva razčisti do dna in s tem opere madež s čela našega ljudstva. Zato pa je potreba, da se nastopi sodna pot, kjer si bodo stale stranke egal d'egal. Zavoľlo tega mora minister Pribičević — in trdno upamo tudi, da bo — odložiti za ta čas svojo ministrsko čast.

Tako smo od začetka vedno kazali na hibe v naši politiki. Teh hib in strankarske korupcije je bilo vedno več, dokler ni vse skupaj kulminiralo v hrvaškem memorandumu in v aleri Pribičević-Hercigonja.

In kaj je delalo »Jutro« ves čas svojega obstanka? Že v prvi številki je izjavilo, da bo »optimistično«, to se pravi, da bo hvalilo vse ukrepe vlade in denunciralo vsakega, kdor bi si drznil kritično besedo. Te smernice se je držalo »Jutro« do današnjega dne z izjemo tistega intervala, ko njegovi pristaši niso bili na vladi in »je bila domovina v nevarnosti«, kakor je emitično začel svoj govor na demokratskem zborovanju v »Unionu« dr. Kukovec.

Vprašamo: kdo je imel prav, mi ali »Jutro«? Ali je delala vlada napake ali ne? In končno: kdo vsvarja nezadovoljne državljane, naše kritike ali delo vlade?

Na to nam da odgovor »Jutro« samo z dne 15. februarja, ko prizna, da ne obstaja samo hrvaški problem, ampak tudi slovenski, dalmatinski, muslimanski itd. itd.

Torej problemov je vsak dan več in so vsak dan bolj komplicirani. V čem pa potem obstoji plod vladnega dela, ki mu pole »Jutro« slavo že leto in dan? Pa menda vendar ne v ustvarjanju vedno novih problemov in nereševanju starih! Gospoda, pokažite sadove svojega vladanja, in hvalili vas bomo! Danes pa tega ne moremo, ker smo odkritosrčni napram sebi samim in napram narodu.

To je zadnji resni odgovor, ki ga damo »Jutru« na njegove insinacije.

Beograd, 15. febr. Radi praznikov ni bilo danes na borzi nobenih zaključkov.

Curli, 15. febr. (Izv.) Berlin 2,57, New York 512, London 22,37, Pariz 44,35, Milan 25,05, Praga 0,72, Budimpešta 0,78, Zagreb 1,70, Bukarešta 0, Varšava 0,15, Dunaj 0,17, avstrijske krome 0,02.

Praga, 15. febr. (Izv.) Berlin 25,25, Rim-Milan 255, Pariz 453,60, London 229,25, New York 52,25, Curli 1028, avstrijske krome 0,76, Dunaj 0,76.

Dunaj, 15. febr. (Izv.) Devize: Zagreb 2073—2077, Beograd 8290—8310, Berlin

3247—3253, Budimpešta 998,50—1001,50, Bukarešta 0, London 27,990—28,010, Milan 30,990—31,010, New York 6423—6427, Pariz 55,480—55,520, Praga 12,097—12,103, Sofia 4370—4380, Curli 124,775—124,825, Valute: ameriški dolar 6298—6302, bolgarski lei 4170—4180, nemške marke 0, angleški funti 27,490—27,510, francoski franki 55,080 do 55,120, italijanske lire 30,390 do 30,410, dunajski tisočaki 8240—8260, rumunski lei 4895—4905, švicarski franki 122,775 do 122,825, češkoslovaške krome 12,047 do 12,053.

Vodovod za Hradskega vas.

Za napeljavo tega vodovoda se dovoli kredit 800.000 kron; tudi proti tej koristni napravi so glasovali obč. svet. JDS.

Poročilo ravnateljstva mestne plinarne se je vzelo z odobravanjem na znanje. Na predlog obč. svet. Rupnika se sklene priporočiti ravnateljstvu plinarne vrabe angleškega premoga, ker trbovelski škodli napravam. (Tu se je zgodilo čudo, da se je tudi dr. Triller (JDS) enkrat strinjal z Rupnikom.)

Samostojni predlog obč. svet. Freliha glede odmere vodnine pri novih stavbah se odstopi inž. Čuhli, da napravi nov pravilnik v smislu predloga.

Poročilo obrtnega odseka.

Za popolni nedeljski počitek v trgovskih obratih za celo Ljubljano se je izrekel ves obč. svet.

Za preuredbo mestne glavnice ter napravo hladilnice se je dovolil najem posojila do 30.000.000 K.

Za 15 litrov vina.

Obč. svet. Jeglič (SLS) poroča o prizivu tovarnarja Reicha, v katerem se je pritožil na dohodarstveni urad, ker se mu je pobralo trošarine za 436 litrov vina, kakor je glasila svobodnica in ne za toliko litrov, kolikor je bilo v sodu. Priziv je bil soglasno odklonjen. (Veselost med obč. svetniki, ko javi obč. svet. Jeglič, da se je pobralo preveč trošarine za celih 15 litrov vina.)

Pri slučajnostih stavi obč. svet. Tavčar (NSS) vprašanje na župana: da li mu je znano, da se stavlja na Prulah zida vkljub

hudi zimi in da je tako zidanje škodljivo, ker material zmrzne in je potem stavba slaba. Priporoča, da se podjetniku nadaljno zidanje prepove in da se nastalo event. škoda pripiše na podjetnika.

Obč. svet. Kralj (soc. dem.) vprašuje župana, kdo da je dovolil zvišanje cene mleka na 10 kron. Župan dr. Perić polasnjuje, da je to samolastna podražitev in da ne more mestna občina proti tej podražitvi ničesar ukreniti, ker ji je centralna vlada v tem oziru vzel vsa kompetenca.

Ob pol osmih zaključil župan dr. Perić sejo. Po odmoru 5 minut se nadaljuje tajna seja.

Iz tajne seje.

Dr. Mavričij Ras se imenuje mestnim zdravstvenim svetnikom v VIII. čin. razr.; dr. Jernej Demšar, višji mestni zdravnik se pomakne v VII. čin. razr.; dr. Tone Jamar se imenuje mestnim zdravnikom; Ivan Hiler se imenuje kontrolorjem Mestne hranilnice; Oton Jerac se imenuje tajnikom Mestne hranilnice; Jože Omanen se eleva v I. kat. niž. teh. uslužbencev; mag. slugar Ivana Sahadobnika, Ivana Pavlinca, Josipa Jezovskega, Josipa Jončesa, Karola Kresalca, Ignacija Pelca in Ivana Kavčiča se vstajejo vsa dosedaj doslužena leta in se jih vvrsti v višjo plačilno stopnjo: Jak. Gajšek se sialno namesti v III. kategoriji tehničnih uslužbencev; rač. revident Rikard Svetlič se pomakne v VII. čin. — ed; Josip Kunaver se imenuje nadčelnikom v IX. čin. razr.; dr. Ivan Leinar se imenuje mag. tajnikom v I. čin. razr.; Josipa Materja se podeli naslov pisarniškega ravnatelja; Matija Miklavčič se imenuje pis. asistentom v XI. čin. razr.

Dogodki na Reki.

Dogodki na Reki v teh dneh so nam zopet jasno predložili, v kakem podrejenem položaju se nahajamo v Primorju. Zanella si je baje hotel urediti svojo polico; da bi bil jemal Hrvat v službo in to celo v pretežni meri, kdo bo to verjel! Saj vemo, da ni Zanella nič manj Italijan, kakor so drugi njegovi vročerkvejši rojaki, le da je on mož, ki zraven svojega nacionalnega čustva tudi misli in računa, od česa Reka more in od česa ne more živeti. Ta prevdarek ga žene na pametnejšo pot v smeri, da doseže z jugoslovani sporazum, ki naj zopet odpre Reki možnost trgovanja in prometnega posredovanja.

Da je Italiji zastoj vsega gospodarskega življenja v Primorju všeč, o tem ni potrebno zgubljati besedi. Zato noče izvršiti vseh določb rapalske pogodbe, ne mara zapustiti tretjega pasu okupirane ozemlja, ter noče iti z našega Sušaka. Ako bi mi po tolikih težavah mogli naposled vendarle razpolagati s pristanišči v neposredni bližini Reke, tedaj bi se morala Reka pomeniti z nami v resnejšem tonu, nego so ga imeli dosedanjí pomniki. Ako bi se nam stavlili nesprejemljivi pogoji, bi se mogli odločiti za energično izhodno pot: saj bi si mogli prilagoditi sosedne popolnoma svoje luke. Ravno tega odločilnega razgovora pa Italija ne mara, njej je po gođu, da provizorijalno traja čim dalje, ker v njem pridobiva ona, ne mi. Zato imajo nastopi fašistov na Reki prav isti značaj, kakor ga je imel ves D' Annunzjev aranžma.

Vse to je bilo pri nas že nešteto-krat zapisano. Ali prav zaradi tega, ker je bilo že tako velikokrat povedano, je postalo že vsakdanje in nihče se takorekoč več ne vznemirja nad tem. Mi imamo druge važnejše zadeve, imamo Radičeve fere in spomenice, ki so za našo narodno bodočnost neprimerno večje važnosti, nego razmerje do Italije. Tako se vračamo nazaj na ono stanje, ki je značilno vsem primitivnejšim državam. Neutročeni v razpaljenem, divjem duhačem prepiru pozabljan, da je naša vnanjepolitična situacija še vedno vse prej nego ugodna. Težisce državne politike prehaja na notranje komatije in to v negativnem smislu: posledica tega mora biti, da se bo slabši naš zunanji položaj. Italija bo prva, ki bo porabila in izrabila to pričko in njeni fašisti bodo pač lahko onemogočili konsolidacijo razmer na Reki, dokler bo šlo Rimu v račun.

Ali res ni mogoče, da bi se iz zgodovine, ki nam sili ravno za ta primer toliko nesrečnih vzgledov, kaj pametnega naučili!

Belgajska čaršija.

Ni več tako kakor je bilo v velikih dneh vstajenja srbskih kmetijskih mas. Takrat je daljal pravce srbski politiki srbski narod, široke ljudske plasti po vaseh in na polju. Interesi širokih ljudskih mas s narekovanji političko voditeljem. Danes po ujedinjenju vodi politiko belgajska čaršija — belgajski trgovski svet in poleg nje bela roka. Nekdaj so odločevale široke mase, danes odločuje majhna kloba.

Dve veliki zgodovinski gibanji je doživel srbski narod in obe sta bili revolucionarnega značaja. Prvo je bilo v titanskem stoletnem boju srbskega kmeta — tlačana proti turškemu begom, proti turškemu feudalizmu. Ta boj se je končal z zmago, z gospodarskim osvobodjenjem. Nastala je samostojna srbska kmetijska država.

Toda prišel je evropski kapitalizem. Preko Avstrije si je krdil pot v Srbijo. In tu je našel po srbskih mestih in vaseh plast ljudi, ki je imela iste interese in ki je bila opora abso-

lutističnega režima Obrenovičev. Kakor išče današnji režim oporo za svoje zločine v reakcionarni Franciji, tako so takrat iskali Obrenoviči opore pri Avstriji — evropskem aundruju. Prodali so se avstrijskim oblastnikom in vkovali Srbijo v suženske verige. Vendar so se dvignile sibske mase v revolucionarnemu boju in poglale Obrenoviče. Prične se boj proti avstrijskemu imperijalizmu. V imperijalistični svetovni vojni je razpadla Avstrija in ni jih grozot, ki bi jih ne bile doživele srbske kmetijske in delavne mase. Ena tretjina naroda je poginila na frontah, v Albaniji, v ujetištvu, doma. Najboljši leže v zemlji. In med njimi tudi eden — morda jih je bilo več — ali za tega vemo, ker žive priče, ki ga je človeško klanje tako potrla, da je stopil živ kakor je bil ob belem dnevu iz jarka, se postavil na rob kot tarča nasprotnikovi krogli. Pričrčala je svinčenka in ga podrla. Izmučene so široke mase, razvaline so ostale in revščina med narodom.

Malo število pa jih je bilo, ki niso trpeli in ne krvavili po frontah, ki so šli po svetu, ki so trgovali in špekulirali. Bogati denarja so se vrnili razni bankirji, trgovci, sarafi in drugi spekulant. Prišli so v Beograd, v politično prestolico države, ki je razširila svoje meje na široko in na daleč in dosega skoro velikost Italije. Brzo so se napolnili magacini in izgonane trgovine, in z brezobzirno odločnostjo je pričela belgajska čaršija uveljavljati svoje interese v novi državi. Njen upliv se je predvsem javljal v valutni in trgovinski politiki. Izmena krome in izoznice, to se je uredilo z vidika interesov čaršije, ki je v kratkem času silno obogatela in pridobila sveda na politični moči. Čaršija je brezobzirno sebična in ozkornična, ona pozna le Srbijo in njena politična orientacija je velikosrbska imperijalistična.

Ko je čaršija utrdila svoj gospodarski položaj, je šlo njeno stremiljenje predvsem za tem, da koncentriira celo življenje v Beogradu, da se tam koncentriira vse. Velikosrbska orientacija je ustvarila projekt centralistične birokratične države, kjer bo ostal Beograd dominanten, če ne za zmiraj, pa saj za toliko časa, da v svoji zaostalosti doseže in prehiti Zagreb. Centralistični državni ustroj naj zadrži razvoj v mnogo naprednejših prečanskih pokrajinah vsaj toliko časa, da doseže Beograd to stopnjo, če že ni mogoče, da bi Beograd obvladal celo državo in da bi srbsko plemo nadvladalo ostala plemena. Interes belgajske čaršije je ustvaril vidovdasko centralistično ustavo, njen interes vzdržuje absolutizem in nepopravljivost napram zahtevam Hrvatov.

Značilna je pri tem zlasti ideologija glasila belgajske čaršije, gospodarskega dnevnika »Trgovinski Glasnik«, ki sta mu narodno edinstvo in strogi centralizem absolutno identična pojma. Belgajsko čaršijo vodi čista interesna ideologija, ki se pari s silno razvitim nacionalizmom.

Ali je mogoče, da bi čaršija trajno mogla držati v rokah vsjo oblast? Preslabotna je številno in materijelno. Dokaz: kriza centralizma, ki se kaže ravno v teh dneh, ko je zopet na dnevnem redu hrvaški problem.

Ruska opozicija.

K opoziciji je pristevati danes vse ruske politične stranke razen boljševiške, ki je na vladi. Vsa ta opozicija se nahaja v neizprosni nasprotstvu do vladajočega režima v Rusiji, stremč do njega odstranitvi. Zato so mnogi pričakovali, da se bodo opozicijske stranke združile, če ne v eno skupino, pa vsaj nekatere sorodnejše v večje zveze. To se ni zgodilo in tudi ni pričako-

vati, da bi se zgodilo v bodoče. Kajti revolucionarna doba pozna le cepljenje in ločitev duhov, ne pa združevanja. Tako doba traja za Rusijo še vedno. Politične stranke, katerih voditelji so raztepeni po Evropi, smatrajo, da bo mogoče uveljaviti lastne programe, kadar nastopi v domovini konec boljševiškega gospodarstva. Za ta čas se ne mara nobena stranka kompromitirati s paktiranjem z drugimi. Desničarske stranke dolže krivde na boljševiški nesreči, ki je zadela Rusijo, ne le boljševiške voditelje, marveč tudi vse levičarske stranke, katerih nastop v prvih mesecih revolucije je omogočil zmago skrajne levice. Nasprotno pa se levičarske skupine ne marajo vezati s konservativnejšimi desno orijentiranimi krogi, ker upajo, da bodo na ta način potegnili za seboj široke ruske množice, ki bodo prej ali slej razočarane zapustile zastavo komunistov.

Te dni, koncem januarja je imel v Berlinu velik politični govor bivši voditelj ruske socijalno-revolucionarne stranke, Černov, ki je bil za Kereškega minister in pozneje predsednik konstituante, ki so jo boljševiki z vojaško silo razgnali. Černov pričakuje, da bo nastopil v Rusiji preobrat in padeč boljševiškega režima kot posledica novega kapitalističnega sistema, ki se je začel uvajati v najnoviši dobi. Ta bo pogljal v nezadovoljnost tako ono inteligenco, ki danes služi sovjetom, kakor tudi delavstvo, ki se

bo čutilo po boljševizmu prevarano. Kajti napram novemu kapitalizmu bo delavstvo mnogo bolj brezmoči, kakor je bilo napram staremu, od katerega je mislilo, da je osvobodeno za vedno. Strokovnih organizacij nima več delavstvo, postale so organ države. Štrajkati ne bo mogoče, ker ni fondov, od enega podjetnika k drugemu ni mogoče iti, ker obstajajo državni trusti; časopisja in zborovanj ne bo. Tako dela po naziranju Černova nova sovjetska gospodarska politika kot najboljša propaganda v mestih zoper lastno moč. In padeč boljševiškega gospodarstva morejo izbojevati le mesta, kmetijski stan za to nikakor ni usposobljen, to spoznava sam Černov, dasi se je ravno njegova stranka opirala na kmetijski sloj.

Černov je naziranj, da padeč boljševišva ne bo imel za posledico splošne anarhije in moritve. Nasprotno, ta strašna preizkušnja v troljenju in nesreči bo v vseh oživila veliko težnjo po delu in ustvarjanju. Ravno to voljo do dela in ustvarjanja pripravljati in krepiti, smatra Černov za glavno nalogo svoje stranke.

Stranka, ki je obsojena na brezdelje v emigraciji in ki je zavrgla vsaj za enkrat aktivno revolucionarno delo, navsezadnje ne more delati drugega. V koliko pa je pravilna gorenja presoja položaja, o tem si doslej tudi najboljši strokovnjaki niso na jasnem.

Politične vesti.

× Okoliš memoranduma hrvaškega bloka. Z takozvanim memorandumom hrvaškega bloka se je zadnji dni pečalo časopisje cele države. Večina je na bedastočo odgovorila s še večjo bedastočo in je napadni korak hrvaškega bloka našel v tem pisanju enakovredno umevanje političnega položaja. Tako beogradski časopisi »Politika«, »Balkan«, »Vreme« in »Beogradski dnevnik« naravnost kar tekmujejo, kdo bo objavil v tem vprašanju večje bedarije. Z lahkoto sprejemajo misel delitve države, groze in kriče, da bodo izvedli amputacije, pri čemur bodo oni držali v rokah kirurški nož in urejevali nove meje. — Nato gospodje očividno niso pomislili, da bi v tem slučaju držal v rokah nož najbrže vse kdo drugi, kot pa Srbi. Prijetno zato presenečilo pametno pisanje beogradskega lista »Videlo«, ki celo vprašanje premo-triva trezno in dela za žalostni korak hrvaškega bloka prav tako odgovorno vlado, kot hrvaški blok sam. Med drugimi pravi: »Da so tega koraka krive naše vladne stranke, o tem smo prepričani že iz enostavnega razloga, da podpiše vse one argumente, katere so iznesli predstavniki hrvaškega bloka proti beogradski vladi, tudi vsak Srb, ki ni radikal ali demokrat. Prav gotovo so vse te argumente iznesli v svojih polemikah srbski opozicionarci še pred ujedinjenjem s Hrvati in pred osnovanjem hrvaškega bloka. Kakor radikalni proti nam Srbom stalno naglašajo kot svojo zaslugo osvobodjenje Srbije, tako predbacujejo tudi Hrvatom, pa ne samo v svojem imenu, temveč, samovoljno v imenu celega srbskega naroda ob vsaki priliki, kjer treba in kjer ni treba, kako da so jih osvobodili, pre-cenjujoči pri tem svoje zasluge in podcenjujoči moralno vrednost hrvaškega naroda. In kakor jim ni Srbi nikakor ne štejemo v zaslugo, da so osvobodili Srbijo, ki je obsto-

jala že pred njimi, ravno tako jim tudi Hrvati ne priznavajo naslova »osvobodilci«. V tem pretiravanju se posebno odlikujejo poedini njihovi listi, ki so bolj sistematično delali za naše razcepjenje, kot vsi zunanji sovražniki našega narodnega edinstva.« Sporazum med Srbi in Hrvati se ne bo dosegel niti s psovanjem in grožnjami niti ga ne bo izvedla kaka gnala diplomacija. — Iskren sporazum se bo dosegel šele tedaj, če bosta obedve strani šle pravo pot.

× Mala antanta in genovska konferenca. Beogradski »Tribuna« poroča: Po informacijah iz političnih krogov se te dni češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš povrne v Prago, ki ima nalogo, da se v Parizu in Londonu informira o vsem, kar se tiče genovske konference. Po njegovem povratku se sestanejo delegati in strokovnjaki male antante, najbrže že 18. t. m., in sicer v Beogradu, da se sporazumejo o skupni taktiki na tej konferenci. V diplomatskih krogih velike antante polagajo veliko važnost na zadržanje male antante na genovski konferenco, tembolj, ker bo mala antanta nastopala složno, dočim se med državami velike antante opazja nezadovoljnost in velika naprotja. Zaradi tega je verjetno, da bo samo ona stranka na tej konferenci imela glavno besedo, kateri uspe, da pridobi malo antanto za svoj načrt. Ni dvoma, da je v češkoslovaških političnih krogih zadnje dni dobila premoč takozvana angleška orientacija v politiki, kar se da tudi razbrati iz značilnih izjav in pisave listov, ki so blizu Šmeralu in Švehli. Držanje naše vlade je zelo nejasno in neodločno. Na noto naše vlade, ki je zaprosila pojasnil glede genovske konference, doslej še ni nobenega odgovora in zato se Jugoslavija še ni priglasi za udeležbo na tej konferenci. Zlasti je naša vlada neodločna v stališču, ki naj ga za-

vzame napram Rusiji, dočim bo češkoslovaška republika brepogojno nastopala v tem pogledu popolnoma slovansko. Naši državniki še vedno kolebajo med angleškim in francoskim stališčem. V Beogradu je zelo veliko ruskih emigrantov, večino-ma sami reakcionarci, ki so začeli intenzivneje delovati in razširjati vpliv, ki ga imajo v nekaterih beogradskih višjih krogih. Tako se da tolmačiti kolebanje naših državnikov glede stališča napram Rusiji.

× Otvoritev nemško-poljske konference. V torek popoldne je bila otvorjena nemško-poljska konferenca.

× Upniki Rusije zahtevajo, da sovjetska vlada prizna rusko dolgov. Konferenca inozemskih upnikov Rusije, ki zboruje v Parizu, je soglasno sprejela resolucijo, kjer zahteva spomenica, da poda sovjetska Rusija potrebna jamstva, še preden se prepusti h konferenci v Genovi. Vsebinske te resolucije se sporoči vsem državam, ki se udeležijo mednarodne konference v Genovi.

× Posrečen atentat na finskega notranjega ministra. V torek popoldne je nekdo oddal štiri strele iz revolverja na ministra notranjih stvari viteza Rilavuordija, ko je pred svojim stanovanjem stopil iz avtomobila. Minister je umrl na transportu v bolnico za zadobljenimi ranami. Atentatorja so prijeli.

× K nemirni v Egiptu. Angleški vrhovni komisar za Egipt je imel z angleško vlado več konferenc, ki so dovedle do zblizanja obojestranskih naziranj. Vrhovni komisar je naklonjen Sarvart paši. To pomenja, da se angleški protektorat zamenja z ustavno vlado.

Casopisni glasovi.

»Jutro« piše v zadevi hrvaškega memoranduma, da se blokaši na celi črti umikajo, izbegavajo javno mnenje in ne priznajo, da je memorandum namenjen genovski konferenci. Memorandum pa obstoja. Najzlostnejše pri tem je pa, da so slavni voditelji tudi to pot pokazali vso svojo strahopetnost. Korajžni so le iz zasede, Blokaškim politikom bi bilo edino svetovati, da gredo v parlament, kjer jim bo za vsako zdravo misel in delo cel narod dožem hvale.

V »Slovenec« piše profesor Murko o obupni bedi slovenskega dištva v Pragi. Dištavo je v vedno večjih skrbih za svoj obstanek. Mnogi dištiki so primorani zapustiti Prago, celo medicinski poslednjih let in drugi kandidati, ki stoje pred izpiti, mnogi se hočejo preseliti v Krakovo, Varšavo ali v Avstrijo in Nemčijo, kar pa v sredi semestra tudi ne kaže, ako je sploh na mestu. Državne podpore so malenkostne vsled padanja naše valute in so krivično razdeljene. Tako ne more iti dalje. Podpiranje slovenskega dištva se mora znova organizirati.

»Napre« piše o tajni diplomaciji. V zgodovini vidimo, kako na zvit način so skušali razni diplomati zakriti svoje lopovščine. Za vzgled navaja severno Ameriko, kjer se je zaslužilo brezpravno domače prebivalstvo. Države Severne Amerike so se borile za svobodo sužnjav, a ob obnem zaslužile 40 milijonov industrijskih delavcev, ki so izročeni na milost kapitalizmu. Med vojno je tajna diplomacija igrala veliko vlogo in z lažjo varala zapeljavo ljudstvo ter povzročila največje gorje.

»Novi čas« piše v svojem uvodniku o varčevanju. Beogradski vlada na enem koncu predpisuje največje varčevanje celo pri stvarih, ki so neobhodno potrebne, dočim se na drugi strani razmetuje z milijoni. Naša vlada zahteva samo za marec in april 76 milijonov dinarjev kot lastni fond, iz katerega sme zajemati brez vsake kontrole in ne da bi o tem morala polagati javnosti račune. Od proračuna za bolnice se je odrgalo 2.800.000 din., kljub pretresljivi bedi v bolnicah. Pri ministrskih plačah se ne misli na nikako štedenje, akoravno se razmečejo neopravičeno ogromne vsote.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

drle od srca do srca in izpolnili z duševnimi tresljaji zadnji kotic človeškega bitja. Tedaj bi se gotovj pojavilo tisto psihotično razpoloženje, ki je bistven pogoj umetniškega doživljanja in koncertni dvorani.

Biničnega uvertura k Vojnovičevi drami »Ekvinokli«, kakor tudi Krstičev Rondo iz Suite za glavni orkester stii šibki skildbi, ki prav malo spadati v okvir tega resnega koncerta. Ob drugi priliki bi kazalo boljše izbrati, saj tudi v jugoslovanski glasbi imamo nekaj dobrega.

Koncert je gromito uspel. Umetniška višina večera je bila prav visoka. Tudi v orkestralni kulturi napredujemo. Opera, orkester Dravske divizijske muzike, Orkestralno društvo, zanešeni dirigenti so lepi predznaki bodočnosti. Orači pridno orjejo. Predno pa pridemo do zlatega klasja, moramo izvesti koncentracijo orkestralnih sil v žarišču originalne umetniške osebnosti.

Naročajte in širite „Jugoslavijo!“

Prvi „Conciava“.

Bilo je leta Gospodovega 1269, ko so se zbrali kardinali v italijanskem mestecu Viterbu in se zapirli v škofijski palači k volitvi naslednika umrlemu papežu Klementu IV.

Volitve so trajale že celih 17 mesecev, toda kardinali se nikakor niso mogli zediniti in so se hoteli raziti ter prepustiti cerkev medvladi. Takrat pa je nastopil Iv. Bonaventura in prijel stvar z druge strani. Na Bonaventurin nasvet so namreč viterbski meščani zaprli z zunanje strani škofijsko poslopje in sklenili, da ne bodo izpustili kardinalov toliko časa, dokler ne bo izvoljen papež. Toda sveti Kolegij je bil trmast in se ni udal — tako so se vlekle volitve celih dve leti.

Pa tudi viterbski meščani so pokazali prav tako resno svojo voljo. Ko je eden zaprtih kardinalov dejal, da se sv. Duh toliko časa ne bo spustil ne nanj ne na nobenega visokega ujetnika, dokler bo stala streha na škofijskih dvorih so meščani šli in razkrili palačo, toda sv. Duh ni hotel pa ni hotel priti niti po odstranitvi te ovire.

Takrat pa je bilo pa Viterbcem špasa dovolj. Sklenili so, da bodo kardinali ugnali z lakoto. Določili so jim samo toliko hrane, kolikor je treba, da človek gladu ne umre. In to je pomagalo. Naenkrat je bil izvoljen Gregor X. (1271), ki mu je bila prva skrb, da uvede predpise za bodoče konklave. Kar je tudi storil.

IV. simfončni koncert pod vodstvom prof. K. Jeraja.

V ponedeljek, dne 13. februarja se je vršil toli pričakovani simfončni koncert Orkestralnega društva. V ospredju sti stali Berliozova Fantastična simfonija in Sukova Meditacija na staročeški koral »Sv. Vavlar«. Če pomislimo, da spadajo Berliozove skladbe med najtežavnejše orkestralne umetnine in da je v Ljubljani samonikla orkestralna glasba šele v povojih, tedaj moramo priznati, da je vođa Orkestralnega društva in njegov dirigent zaslužil s tem koncertom veliko pohvalo. Za Berliozov Fantastično simfonijo se je v celoti porabilo baje z skupni vaji. Radi tega se ni čuditi, ako je skladnost med dirigen-

tom in kompliciranimi nastopi orkestra na gotovih mestih izoskala. Tudi celokupen utis teh možnih sanj strasti in ljubezni utrjuje zavest razveseljivega napredovanja tudi pri Orkestralnemu društvu. Seznamek doslej izvajanih kladb kaže na ogromno delo, ki ga je to društvo in njen umetniški vođa doslej izvršilo na polju slovenske orkestralne glasbe. Pri takih velikih koncertnih tokah se mora na žalost ugotoviti, da se razteza njihov neposredni vpliv na kraj sodelujočih glasbenikov in na nekaj glasbeno interesiranega občinstva. Ostalo občinstvo pa je gotovo še nedozorelo, da bi moglo ob prvem poslušanju zajeti ali vsaj nekoliko dojeti globoke glasbenoumetniške vsebine, kot jih nudi Fantastična simfonija. Že ob neki drugi priliki smo omenili, da bi orkestralni koncerti predstavliali predavanja s tematičnimi analizami in z zgodovinskimi razlagami, ki bi primerno pripravili občinstvo na take glasbene dogodke. Zato je povprečni učinek nedvomno bil medel. Še danes, ko se nahajamo v objemu ekstravaganth orkestralnih partitur sodobnih komponistov, delujejo posamezni odstavki Berliozove simfonije z bohotnimi barvami in z drskimi domisleki, ki frapirajo. Če prelozimo te

skladbe za sto let nazaj, dobimo približno sliko revolucionarnosti, ki jo je izzval Berlioz v tedanjem glasbenem svetu. Tuji svetovni orkestri rabijo za študij skladbe, kakor je Berliozova 20, 30 vaj. Ako pa jo v Ljubljani uspešno z 2 ali 3 vajami pripraviti, je to znamenje izredne dobrot volje, ljubezni do glasbe in velikih sposobnosti Orkestralnega društva, orkestra narodnega gledališča in godbenikov Dravske divizijske muzike, ki bi se dale še stopnjevati. Kakor rečeno je učinek tega koncerta v prvi vrsti notranji, pri sodelujočih članih, nato pa tudi v organizaciji Orkestralnega društva in javnih simfončnih koncertov, ker se z njimi utrjuje potreba enega in drugega v zavesti širše javnosti.

Najboljše je bila polna Sukova Meditacija na staročeški koral. Skladba se giblje v mehkem čutenja sanjivosti in vizionarnosti pri vsaki frazi, pri slehernem taktu. Od začetka do kraja se razliva moderna harmonika preko delikatno odmirjenih časovnih stopenj, ki zahtevajo sila ubrano razpoloženje, da se jih zamore pogotiti. Za naš občutek ni skladba prikladna za prenapolnjeni godalni orkester. Porazno bi učinkovala šele v intimnem prostoru, kjer bi harmonije, njih ritmično življenje in koralni napet pro-

Dnevne vesti.

— **O moralni propadlosti.** Včerajšnje »Jutro« se je zopet obregnilo ob naš list in napada zopet osebo g. Peska, kateremu podtika predvčerajšnji naš uvodnik, dasi gospodje od »Jutra« prav dobro vedo, da omenjenega članka g. Pesek ni niti spisal, niti prebral, predno je šel v tisk. Iz osebnega napada na g. Peska torej izhaja, da se gospoda okoli »Jutra« absolutno ne more navaditi poštenega pisanja, temveč, da še vedno v svoji brezmislji strankarski zagreznosti in zlobnosti odgovarja na stvarno pisanje z osebnimi napadi in to, kar ponovno povdarjamo, zavestno na napadno addresso. Gospodje nam moralno propadlost ne očitajo našemu listu: iščejo naj jo v svoji lastni sreči, kjer jo bodo brez težave prav lahko našli.

— **Laž in zaviljanje.** Včerajšnje »Jutro« je drznega čela napisalo tudi sledeče: »Tako fruktificirajo (proti Priobličevu Op. našega ured.) da kurirski (Hercigonjin Op. naš. ured.) dekret blokaški listi, ljubljanskemu njihovega najnovejšemu tovarišu »Jugoslaviji« pa to še ni dovolj, ona trdi, da je Hercigonja s tem kurirskim listom »z lahkoto odšel v Nemško Avstrijo«. Kako predznan je ta špekulacija na zabostost cenjenega bralca, kateremu se pripisuje, da ne zna niti premisliti, da se s kurirskim dekretom, ki velja za pot iz Beograda v Zagreb in Sarajevo ter nazaj ne more priti »z lahkoto« v Avstrijo! — »Jugoslavija« pa je o tem pisala sledeče: »Ta kurirski dekret je imel Hercigonja ves čas svojega bivanja v naši državi, tudi takrat, ko se je nahajal na Slemenu nad Zagrebom, v samostoriju Brestovec, odkoder je s svojim potnim listom z lahkoto odšel v Nemško Avstrijo.« — torej, da je s svojim potnim listom in ne z kurirskim listom z lahkoto odšel v Nemško Avstrijo. Naj se »Jutro« še vendar odvadi takega očividnega lažanja, ki mu bo sčasoma vzele vso verodostojnost pri pametnih ljudeh, pri poštenih pa priseljo zaničevanje.

— **Podaljšanje roka za prijavo vozil.** Delegacija ministrstva financ v Ljubljani nam javlja, da je g. finančni minister dovolil, da se rok za prijavo vozil in plačanje letne takse na vozila za tekoče leto razširimo podaljša do 15. marca 1922.

— **Zakon o začasni pomoči invalidom in rodbinom padlih, umrlih in pogrešenih vojakov, kakor tudi nekaterih civilnih vojakov in žrtve je izšel v Uradnem listu št. 14.**

— **Kaznični kurat se odpravljajo vsled sklepa finančnega odbora.** Proti temu je govoril poslanec Pušenjak, ki je dokazoval, da kurat po kazničnih ne opravlja samo cerkvenih poslov, temveč tudi kaznično vprašanje, da napravi iz njih zopet koristne člane človeške družbe.

— **Za popravilo in olepšavo zagrebških ulic in cest** je dovolil mestni svet 30 milijonov kron.

— **Nova palača za ministrstvo za šume in rude** v Beogradu se začne graditi meseca aprila na voglu ulice Miloša Velikega in Nemanje ceste.

— **Za izvoz dalmatinskih vin** veljajo s 1. marcem posebno znižane tarife, ako znaš pošiljatev najmanj 10.000 kg.

— **Za razširjenje in razširjanje drž.** bolnice v Kraljevići je dovolilo ministrstvo 6 milijonov kron.

— **Ustavljen brzovlak.** Zaradi štedenja se v sporazumu z jugoslovensko in italijansko upravo južne železnice v soboto začne ustavi brzovlak na progi Celovec—Jesenice—Gorica—Trst Sv. Andrej, ki so se ga potniki že del časa zelo malo posluževali in ki je imel zvezo z brzovlakom Dunaj Juž. kol.—Beljak (odhod iz Celovca gl. kol. ob 17.55, prihod v Trst Sv. Andrej gl. kol. ob 0.30, odhod iz Trsta Sv. Andrej ob 0.25, prihod v Celovec gl. kol. ob 12.10).

— **Reden zračni promet med Prago in Dunajem.** »Tribuna« doznava, da se v ponedeljek začne pogajanja med Avstrijo in Češkoslovansko glede uvedbe redne poštne zračne proge med Dunajem in Prago.

— **Iz krogov železničarjev.** Železniški uslužbenec preživlja danes težke dneve. V najobupnejšem položaju pa se nahajajo oni uslužbenci, ki še niso imenovali definitivnim. Ti reveži dobivajo za vsakega družniškega člana dnevno po 1 din. 30 para. Ko pa n. pr. njegov otrok dovrši 14. leto, se odvzame očetu tudi ti beraški vinarji. Vprašamo, kje je ta socialna pravičnost? Vrh tega pa provizorijalni uslužbenec za nedelje in praznike ne dobi nikake plače. Cemu ne? Saj mu ob svetkih ni treba jesti. Sicer pa, saj tudi nima kaj. Družniški oče s petimi ali šestimi otroci ima 2000 do 2500 K. Potem si lahko vsako predstavlja, kakšna beda je v taki družini. Toda kaj je to mar vladnim gospodom, saj oni so stili, obuti, oblečeni in sedé na toplem. In potem hočejo imeti dobre državljanke. Dajte nam jesti, mera potrpljenja je polna.

— **Policijska ura za Kranj** velja v letnem in zimskem času ista, ki je bila določena za Ljubljano, Maribor, Ptuj, Celje in Novomesto.

— **Nov odvetnik.** V imenik odvetnikov s sedežem v Ljubli je vpisan g. dr. Fr. Tomšič.

— **V smodnišnici v Kamniku** začno izdelovati novo razstreljivo »Kamnikite«, za kateri namen je dobil vojni minister 8 milijonov dinarjev kredita. Zato pa se je najbrž skril kredit za naše bolnice in za dišakke podpore.

— **Nova lekarna v Ptuj.** Provizor Lestakove lekarnarje v Ljubljani g. mag. pharm. Bogumil Orožen je dobil koncesijo za novo javno lekarno v Ptuj.

— **65 letnico poroke** sta obhajala dne 17. t. m. v Gorenjah pri Postojni lesni trgovec Ivan Jurca in njegova žena Marija, oba še razmeroma čila. Prihujljenja za konjaskima žel vse še 70 letnico.

— **V spominu ministru Draškoviču,** ki je bil v Delnicah zavratno umorjen, se postavi v Delnicah sanatorij z njegovim imenom.

— **Dve novi tovarni.** V Majšperku pri Ptuj je prevzela družba »Tovarna tanine Gerhardus sinova« od ritmostrca Friderika Quittena do St. Quentin in njegove soproge v zakup žage z vsemi stavbami in zemljiščem, ki bo strgala les, nakupovala gozde, prodajala les, izdelovala lpenko in druge lesne fabrikate. — V Smolniku pri Rušah pa je začela posloovati jeklarna Kolumbus, last Otmarija Biberja.

— **Vdova po bivšem hrvatskem banu** Kluha Hedervarju, roj. grofica Margit Teleki, je umrla na gradu Hedervar na Madžarskem.

— **V Subotici** je umrl dekan ondotne pravne fakultete prof. dr. Miljković.

— **Nasnilo.** V Ptuj je otvoril novo slovensko trgovino z mesanim blagom g. Senčar i drug. Opozarjamo na današnji dan.

— **Apel na usmiljena srca!** Na Dobrovi št. 4 pri Ljubljani leži že 5 mesecev neprestano v postelji invalid Ciril Kordež. Nesrečnež je brez vsakih sredstev in se nahaja v veliki bedi. Z novim letom mu je bila ustavljena pokojnina. Apelliramo na usmiljena srca, da prispejajo reševu s kakršnikoli darom na pomoč.

— **Izgon iz države.** Od policijskega ravnateljstva v Ljubljani je Krašna Pavel iz Budanj pri Postojni izgnan iz naše države za dobo dveh let.

— **Poročil se je g. Franjo Cimperman,** trgovec na Polzei, z gđ. Marico Stanekovo, učiteljico v St. Petru v Sav. dol. Novoporočencema obilo sreče!

— **Umrl je v Sošanju g. Hergouth.** Blag mu spomin.

— **Umrl je v Kočevju g. Hans Arko,** knjigovodja ondotne mestne hranilnice in oče odvetnika g. dr. Arkota.

— **Tragična smrt svatovske družbe.** Iz Segečina javljajo, da so se svatje, ki so se pri Csongradu hoteli z vozom prepeljati preko zamrznje Tise, udri in zginiti pod led. Baje je utonilo v ledu 25 oseb.

— **Tragična smrt razbojnika.** Orožniki so ustrelili razbojnika Gjulič Ivana iz južne Srbije, za katerim je bila izdana svojčas tiralcia.

Ljubljana.

— **Od društva pekovskih pomočnikov** smo prejeli pritožbo, da jim g. pekovski mojstri pripoznavajo vse premalo pravic, pač pa zahtevajo od njih tem več dolžnosti. Pekovski pomočniki so že dvakrat predložili svoje zahteve za povzicanje draginskih deklet, toda obakrat brezuspešno. Pomočniki pravijo, da so pekovski mojstri že večkrat kruh podražili, enkrat baje še celo umetno, da ljudstvo ni vedelo, torej jim vendar lahko vsaj nekoliko pripomorejo k plači, ki je v tej draginji nezadostna. — Mi želimo, da bi se to pereče vprašanje med pekovskimi mojstri in njihovimi pomočniki čimprej obojestransko ugodno rešilo.

— **Tedenski zdravstveni izkaz.** V dobi od 5. do 11. t. m. se je rodilo v Ljubljani 27 otrok (16 dečkov, 11 deklic). V istem času je umrlo 36 oseb (16 moških, 20 žensk), od teh 25 domačinov in 11 tujcev. Smrtne vzroke so bili: 3 življenjska slabost, 5 jetika, 9 pljučnica, 1 otroška vročica, 5 nalezljive bolezni, 2 srčna hiba, 4 rak, 8 drugih naravnih smrtnih vzrokov. Nalezljive bolezni so bile naznanjene: 1 slučaj škrlatinke, 1 slučaj otroške vročice in 6 slučajev influence.

— **Talvine.** Martinu Sušniku je bilo 6. t. m. iz supe župnišča Sv. Jakoba ukraden mnogo perila v vrednosti 6500 kron. — Dne 7. t. m. je bilo Antoniji Gabrček z Gruberjevega nabrežja ukraden iz podstrešja perila za 1430 kron. — Delavcu Kaporcu Valterju v Konjski ulici je bilo ukradenega za 650 kron. — Iz stanovanja Mile Vest v Gorjupovi ulici je neznan tat ukradel za 3500 kron perila.

Maribor.

— **Shod NSS in občni zbor kraj. org. v Mariboru.** V soboto se je vršil v gostilni Maribor shod NSS, na katerem je poročal g. podžupan Roglič o vzrokih draginje in o sredstvih zoper njo, in g. posl. Brandner o političnem položaju. Oba govornika sta za svojo stvarna izvajanja želela splošno priznanje. Na koncu shoda je bilo soglasno sprejetih več resolucij. Prva resolucija odločno apelira na vlado in ji daje nasvete, kako bi se omililo neznošno draginjo. Druga resolucija povdarja veliko bedo, v kateri se nahajajo javni nameščenci vsled tega, ker so življenjske potrebščine na račun nevege zakona o draginskih dokladah horrendo poskočile. Vsled tega nujno zahteva, da se s 1. januarjem 1922 povisane draginske doklade takoj izplačajo in da se obenem popravi krivica nižjim nameščencem s tem, da se jim zvišajo dnevnice od 14 na 18 Din. Tretja resolucija govori v prid vojnim okškodovancem in priporoča naši vladi v Beogradu, da našim delegatom za Genovo striktna navodila glede odškodnine za izseljenice, ozir. interniranice iz od Italijanov zasedenega ozemlja. Po sprejetju resolucij je predsednik tov. Jarh zaključil shod. — V nedeljo se je vršil v istem lokalni občni zbor kraj. org. NSS. Za predsednika je bil zopet izvoljen g. Jarh, za podpredsednika g. podžupan Roglič.

— **Občina, tržno nadzorstvo, mesarji in peki.** V soboto so cene zlasti mesu in kruhu zopet poskočile. Tržno nadzorstvo izdaja cenik vsakega 1. in 15. v mesecu. Toda naši mesarji in peki se ne brigajo za cene tržnega nadzorstva. V četrtek in petek so imeli mesarji in peki posvetovanja in v soboto so zopet dvignili cene. Tako je meso stalo že 46 K in kruh 24 K. Meso se je podražilo od septembra za 150 odstotkov. Količino se se pa zvišale plače uslužbencem in delavcem. Zanimivo pa je to-le, kar je povedal g. novinar Pirc v soboto na javnem shodu NSS, ko je vprašal peke, zakaj so dvignili cene, je dobil odgovor, da jim to dovoljuje najnovejša vladna naredba za pobiranje draginje. Ta naredba dovoljuje obrtnikom do 25 odstotka dobička oziroma zaslužka. Tako gredo peki in mesarji preko tržnega nadzorstva s pomočjo vladne naredbe svojo pot. G. Pirc je izračunal, da na ta način lahko zasluži mesar pri enem komadu pobite živine 4 do 10.000 K. Kaj dela naša socialnodemokratska večina v občinskem zastopu, da ne vidi tega groznega povzika in ne čuje tožb konsumata delavca in javnega nameščenca? Kaj pomaga, če se toliko zabavljate čez prejšnje vladne komisarije, če pa ljudstvo vidi, da je bilo preje neprimerno boljše, kakor je pa sedaj. Ljudstvo gleda in sodi ne po besedah, ampak po dejanjih. Beda in pomanjkanje naraščata od dne do dne. Med vojno smo trpeli pomanjkanje, ker ni bilo živil. Sedaj je pa živil dovolj, a ni denarja za tako visoke cene. Take cene zmorejo samo verižniki, ne pa delavce ali javni nameščenec.

— **Občni zbor Jugoslovanske Matice v Mariboru** je dne 20. februarja v mali dvorani Narodnega doma ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi člani.

— **Javna tombola v korist kraljevi org. zaščite dere in mladine** se v nedeljo ni mogla vršiti v Götzovi dvorani. Navadilo je toliko ljudi, zlasti otrok, da je nastala smrtonovarna gneča. Zaradi tega se je po izklicanju dveh števil prekinilo in povedalo, da se vrši v nedeljo na Glavnem trgu. Kakor je pa pokazala skušnjava, ne gre prirejanje v tako velikem obsegu tombole pozimi. Ako se je čakalo z njo toliko časa, naj se počaka še nekaj tednov, da nastane ugodnejše vreme.

— **Podiranje starega dravskega mostu.** Dne 13. t. m. je neki stavbi mojster iz Slovenske Bistrice začel podirati stari most čez Dravo, ki že več let ni v rabi. Baje je tudi država dovolila precejšniji prispevek za odstranitev mostu.

— **Občni zbor zdravniškega društva.** V četrtek, dne 16. t. m. ob šestih zvečer se vrši v gostilni »Maribor« na Grajskem trgu občni zbor Zdravniškega društva v Mariboru.

— **Samomor hrvatskega generala v Gradcu.** Kakor poročajo graški listi, se je večeraj v Grillparzergasse 27 ustrelil generalni major Oskar Bankovac, General Bankovac, ki je bil Hrvat, je baje že večkrat zaprosil za upokojitve v Jugoslaviji, vendar pa vselej brez uspeha.

— **Postelja sumljivega izvora.** Včeraj je neki stražnik ustvil petnajstletnega krojaškega vajenca Z. Z., ki je na majhnem vozičku peljal posteljo. Na stražnikovo vprašanje mu je dečko izjavil, da se seli. Natancne polzvedbe pa so dogmle, da je postelja bila ukradena vojaškemu erarju. Zato se je dečko preselil v zapor.

— **Nesrečni padeč.** Zavirac južne železnice Alojzij Rausch je dne 11. t. m., ko je skočil na vlak, padel tako nesrečno, da si je polomil več reber. Voz rešinega oddelka ga je prepeljal v javno bolnico.

— **Smrt zaradi pijanosti.** Dne 12. t. m. ob enajstih zvečer je zapustila brezposelna dnarica Mimi Pušnikova iz Krčevine popolnoma pijana gostilno »Knapleš« v Vetrinjski ulici. Ko pa je stopila na cesto, se ji je izpodslnilo in je padla tako nesrečno, da je obležala brez zavesti. Stražnik je obvestil rešilni oddelk, ki je ponesrečenko prepeljal v splošno bolnico. Tam pa je Pušnikova vsled notranjih poškodb, ki jih je dobila pri padcu, kmalu nato umrla.

— **Kaznovan mesar.** Dne 14. t. m. je bil pred okrajnim sodiščem v Mariboru obsojen mesar Stefan Trafella, ker uradniku Stancarju ni hotel prodati telečjega zrezka, dasi je imel v mesnici še dovolj telečine. Obsojen je bil na denarno globo 650 kron ali 3 dni zapore. Ako bo imenovan mesar še enkrat kaznovan zaradi enakega prestopka, izgubi obrtno pravico.

Celje.

— **Ljudsko vseučilišče v Celju.** V ponedeljek 13. februarja je na celjskem ljudskem vseučilišču predaval zdravnik g. dr. Rak »o bakterijah«. Predavanje je bilo dobro obiskano. Opazili pa smo, da je pri tem predavanju manjkalo delavstva. Predavatelj g. dr. Rak je svoje predavanje zelo temeljito pripravil in tema poljudno obdelal. Poslušalci so bili izredno zadovoljni z večerom in so izražali željo, gospoda predavatelja kmalu zopet slišati. Ob koncu svojega zanimivega predavanja je g. dr. navzočim z dvema mikroskopoma razkazoval bela krvna telesa in pa bacile jetike, kar so si vsi navzoči ogledovali z veliko pozornostjo. — Prihodnje predavanje bo v ponedeljek 20. febr. ob navadni uri.

— **Policijski ravnatelj Logar v Celju** mora — glasom poročila »Napreja« — zapustiti službo. Če je res, se v Celju za njim, ki je bil pravi policijski diktator v vseh ozirih, ne bo nikdo jokal posebno pa ne stranke, ki so imele priliko iskati stanovanj pri stanovnijski komisiji, katere je metal kot referent stanovniškega urada na cesto.

— **Sladkor v kockah** je poskočil v Celju že na 68 K kg.

— **Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice v Celju** bo danes v četrtek 16. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Vsi, ki poznajo veliko važnost tega društva, se bodo obnega zbora gotovo v velikem številu udeležili.

— **Javno skladišče in prevozna družba, d. d. v Celju** bo v svojih novozgrajenih prostorih na Savinjskem nabrežju pričela poslovati v teku bodočih mesecev.

Prekmurje.

— **V Dol. Lendavi** je ustanovila Slovenska banka iz Ljubljane svojo podružnico.

— **V šolski odbor za Prekmurje** so izvoljeni, ozir. imenovani g. g. Iv. Baša, župnik v Bogojini, Jos. Sakovič, župnik v Turnišču, Adam Luther, pastor v Pucelcih, Karol Berke, posestnik v Salovcih, Jos. Kuehar, posestnik v Tešanovcih, Mart. Bobovec, posestnik v Lipovcih, Jos. Kolenko, posestnik v Dol. Bistrici in Jos. Kuehar, posestnik v Gradšču.

— **Za kmetijske poročevalce** so imenovani večinoma šolski voditelji.

Koroško.

— **Kam spadajo Libelice?** Libelice so precej velika vas, polgrodu uro hoda od Dravograda. Tam je sedež županstva, tam je cerkev in trirazredna šola ter pošta. Po plebiscitu je naša uprava po inoma po nepotrebnem izpraznila to vas, ker leži na jugoslovanski strani črte, ki gre od Kokošnjaka preko Drave na Strojno. Tamkajšnje prebivalstvo, ki je povečini narodno zavedno, noče biti pri Avstriji, ker iz gospodarskih in narodnih ozirov spada Libelice k Jugoslaviji. Tega tudi nobene od dr. Herbaša v Pliberku inscenirane demonstracije v Celovcu ne predrugačijo. Prebivalstvo je vedno hodilo v Dravograd in ne v Ljub. Kam Libelice spadajo, na to nam daje jasen odgovor tudi »Freie Stimmen« z dne 28. januarja 1922, št. 31, ki pišejo: »Medtem ko je bil popreje promet usmerjen po večini v Dravograd in preko tega mesta v Celovec, sta sedaj ti dve mesti le s težavo dosegljivi. Ako hoče kdo v Dravograd, mora prestopiti obdružane obmeje težkoče, medtem ko pelje pot v Celovec po približno 19 km oddaljeni, samo po jako slabih potih dosegljivi postaji Pliberk. Od postaje Ljubad smo vsled prejšnje Drave, ki ne dopušta, da bi se na tem primitivnem brodu prepeljali vozove, takorekto popolnoma odrezani, vsaj za blagovni promet. Vsled tega ima tukajšnji kraj jako slabe prometne razmere. Celo prošnja za priklopitev k telefonu se nam je odklonila in tako je umljivo, da tukaj z novim redom in nihče zadovoljen in veliko jih je, ki so uverjeni, da bi bilo bolje, ako bi plebiscit drugače izpadel.« — Tako »Freie Stimmen«! Opozarjamo naše zastopnike v obmejni komisiji na to važno konstatacijo, ki je popolnoma pravilna! Gospodarsko in nacionalno spada Libelice k Dravogradu, zato zahtevamo ta kraj s Suljo vred za nas. Na naših zastopnikih pa je, da to našo zahtevo čimprej udeležijo in naše brate trpine rešijo nemškega tlačanstva!

— **Pliberk.** (Afera Gvajc.) Nekateri posestniki v Pliberku so vložili proti bivšemu gerentu v Pliberku tožbo radi odvzetih in porabljenih nemških zastav. Okr. sodišče v Pliberku in delžno sodišče v Celovcu je obsodilo g. Graica. Odrzlena je že bila

dražba njegove hiše v Drveševah, toda vrhovno sodišče na Dunaju je razsodilo dvignilo, ker ni dovoljeno tožiti organe države iz višjih ozirov. Prezgodajo so se nemčili veselili, da za nizko ceno odvzamejo gosp. Gvajcu njegovo hišo! Še pride čas, ko jo bo rabili!

Sokolstvo.

— **Seja zletnega finančnega odseka** se vrši v petek, dne 17. t. m. točno ob pol 8. zvečer v saveznih prostorih v Narodnem domu.

— **Seja prehranjevalnega odseka** je v četrtek 16. t. m. ob 8. uri zvečer v zletni pisarni Narodnega doma. Člani naj se sigurno udeležijo te seje, enako pa tudi oni, ki doslej niso člani, pa žele sodelovati.

— **Sokoloski gledališče v Radovljici.** V nedeljo, dne 19. t. m. ob 18. uri uprizaro društveni šolski naraščaj mladinsko igrano »Kralj Matjaž«, spisal Marica Sernečeva.

— **Sokol v Višnji gori** priredi v soboto 18. t. m. ob 8. zvečer v svojem domu enodnevno »Raztresenca« in spevoigro »Kovačev student«.

Književnost in umetnost.

— **III. Umetniški večer** bo v soboto 18. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Večer bo otvoril pesnik Anton Podbevšek s svojim govorom »Raketa iz svetovne norišnice«, v katerem bo govoril o duhovnem razvoju, nakar bo recitirala svoje črtice pisateljica Steljanja Ravnikar in svoje pesmi pesnik Tone Seliskar. Vstopnina 2 Din., sedeži 4 Din. Vstopnice pol ure pred pričetkom pri večerni blagajni. Dvorana bo zakurjena.

— **Drama, gledališka revija,** ki jo izdala kot 14. dnevnik uprava Narodnega gledališča v Mariboru, ima v 4. številki sledečo vsebino: Škerl: Rabindranath Tagore, J. Kovčič: Dedič velikega časa, St. Melihar: Hudožestveniki in Kubistična umetnost, Milan Skrbinek: Na razgledu. — Beležke. Posamezna številka stane 2 in pol dinarja.

Društvene vesti.

— **Plesne vale bančnega uradništva** se vrše v četrtek, dne 16. t. m. v Narodnem domu kakor običajno. Prosimo točne in številne udeležbe radi pogovora o prireditvi maskerade na pustno soboto.

— **Vesela.** Prostovoljno gasilno društvo na Lavceri priredi dne 19. t. m. (v nedeljo) v gostilni g. Ogrina veselico s plesom, šaljivo pošto itd. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, se vabi k obilni udeležbi. Odbor.

— **Veliki pusti korzo.** Pod tem naslovom se vrši letošnja »Slavčeva« maskarada na pustno nedeljo, dne 26. februarja v veliki dvorani in restavracijskih prostorih hotela Union. Naslov prireditve daje priliko za nastop raznih skuoln mask kakor narodnih noš. Posebna vabilna se letos ne bodo razpošiljala, kar blagovoljno cenj. posetniki vzeti v znanje.

Pokrajina.

— **Prevalje.** Nadležna je in v mnogih slučajih nevarna hripa se je tudi že k nam priklutila ter se polagoma razširja. Bati se je, da pridemo v zelo neprijeten položaj radi pomanjkanja bolnice. Preteklo leto je razsajala tukaj huda gripa, ki je večkrat zahlevala po več žrtveh na dan. Sebe, ko se je uredila začasna bolnica v šolskem poslopiju ter so se raztreseni bolniki tu izolirali, se je bolezen omejevala ter je tudi v kratkem popolnoma prenehala. Takrat so uvideli merodajni činitelji, kako velika dobrota je bolnica za naš kraj ter so sklenili, da hočejo tukaj čimprej napraviti stalno bolnico. Od tistega časa je minulo pol leta, a nihče se ne zmeni za ureditve omenjenega sklepa. To je galejredna nebriznost, ki lahko povzroči veliko zlo. Ali se hoče morebiti čakati dotlej, da bodo nalezljive bolezni v najlepšem cvetju? Potem bo seveda treba zopet poseči po šolskem poslopiju ter bo prišlo do tega, da se bo moral šolski pouk prekiniti, kakor se je to zgodilo lansko leto. Cemu se ta važna zadeva zavlačuje, ko se da vendar tako lahko in ugodno izvršiti? Baš za nastanjenje bolnice imamo tu niko primerno poslopje. Treba je le dobre volje, to poslopje za dotični namen dobiti. To vendar ni pošteno, da mora radi nebriznosti nekaterimov trpeti naše ubogo ljudstvo. Merodajni činitelji bi se morali tudi zavzemati za to, da dobimo semkaj zdravnik. Kaj ni čudno, da se dopušta, da biva okrajni zdravnik v 1 uro do oddaljenem kraju, ko bi v tej svoji lastnosti pač moral stanovati na sedežu oblasti, kakor je to povsod drugod. Tudi bi se moralo skrbeti, da dobi naš okraj lekarno, da nam ne bo treba hoditi po zdravila v oddaljene kraje, za kar se rabi cel dan. Zdravje je najboljša blago na svetu, ki si ga hočemo po možnosti tudi ohraniti. Zahtevati smemo, da zdravstvene oblasti vse store, kar je v tem oziru v naš prid. — Pri tej priliki naj bode tudi omenjeno stanovniško vprašanje v Prevaljah. Nihče se ne brig za to, da bi se preskrbeli potrebni primerni prostori za urade, zlasti za sodišče ter dostojna stanovanja za mnogobrojne uradnike in učitelje. Radi pomanjkanja stanovanj morajo nekateri uradniki stanovati v gostilnah ter nekateri celo ločeni živeti od svoje družine. Tudi temu nedostatku bi se dalo z lahkoto opomoči, ako bi se s tehničnimi razliki vplivalo na državo, da bi nekatera poslopja, ki so last tukajšnjega premogovnika, preuredila v pisarne. Potem bi se prostori, v katerih se sedaj nahajajo posamezni uradi,

določili za stanovanja uradnikov in učiteljev ter ne bi bilo več pomanjkanja stanovanj.

— **Smarje pri Jelšah.** Po sedaj še veljavnem občinskem redu pristoji županu skupno z dvema obč. svetovalcema, pravica kaznovanja prestopkov. A je tožil B-ja zaradi poljskega kvara in novembra lani se je vršila obravnava. K tej je pa župan povabil ko prisodnika samo enega obč. svetovalca ter odbornika sodnika N. Ali je storil to iz nevednosti, ali je hotel s tem ostala dva obč. svetovalca degradirati in sodnika povisati v svetnika, ali je bil njegov namen, dati eventualni obsodbi moč večjo moč ali pa stvar prav pošteno »zafratati«, nam ni znano. Naj si bo, kakor hoče. Eno je pa gotovo, da ni imel sodnik odbornik v občinskem kazenskem senatu ničesar iskati. Ze iz tega razloga je postopanje nično. Po zakonu za varstvo poljskega blaga se uvede kazensko postopanje na zahtevo po poljskem kvaru okodovane in ravno tako se mora na njegov predlog takoj ustaviti postopanje. Pri obravnavi sta se stranki poravnali, A je B-ju odpustil in s tem bi bila zadeva za vsakogar končana. Tega menja pa ni bil obč. kazenski senat? B je bil nepostavno obsodjen v denarno kazen. Obsodba je torej nezakonita, obsodena stranka lahko zahteva nje razveljavljenje in vrnitev globe. V prihodnje je treba bolje pregledati tozadevne zakone.

Gospodarstvo.

— **Škrčitev dela na Češkoslovanskem.** Češkoslovanski izvoz se nahaja radi porasta češke valute v krizi, kar povzroča ustavitve obrata v nekaterih podjetjih. Največje metalurgično podjetje in Plzinu je ustavilo že več svojih oddelkov, predvsem se je v tovarni za lokomotive skril obrat in ravno tako v delavnicah za stroje. Livarne delajo samo 4 dni v tednu.

— **Stanje naše državne Narodne banke SHS.** Po izkazu z dne 22. januarja je bilo v prom. za 4.593.927.180 dinarjev. Število novčanic se je od 15. do 22. januarja zmanjšalo in sicer za 48.838.095 dinarjev. Kovinska podlaga je narasla od 15. do 22. januarja za 3.6 milijona na 401.192.872 dinarjev.

— **Uvoz strojev v Italijo.** Do 30. oktobra 1923 je za nove in že obstoječe tovarne v Italiji uvoz strojev in gradbenega materiala, ki se do sedaj niso izdelovali v Italiji, prost carine, ravno tako je carine prost uvoz materialov za upeljavo novih industrijskih podjetij.

— **Prodaja oljnatih sodov.** V pisarni inženirskega odelena Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 10. marca t. l. ob 8. uri zjutraj ustmena licitacija 24 lesenih sodov od avtomobilnega olja. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zborn

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

Kralj je ležal nepremično in težko dihal; njegov obraz je bil blede in rpadel. Obveze, ki jih je imel na glavi, so zakrivalo ranjeno oko. Drugo oko je bilo svobodno, toda zaprto. Nostradamus je prijel kralja za roko ter jo izpustil; omahnila je kakor mrtva. Henri je ležal brez čustev in brez zavesti; videlo se je, da umira. Nostradamus je stal pred njim s prekrizanimi rokami, ves pogreznjen v težke misli...

Evo, tu je ugašal človek, ki je bil kriv nesreče njegovega življenja! Dolgo je mag obujal v duši izgubljeno mladost in si našteval blage, ki bi bili njegov delež na zemlji, da ni bilo tega človeka. In čudo! Pogled na umirajočega ni polnil Nostradamovega srca z veseljem, ki si ga je obetal. Osveta mu je uhažala. Ne zaradi sočutja, niti ne iz prenasledenosti sovraštva; kriv je bil najstrašnejši občutek, ki se more oglašati v človeških možganih: občutek praznote! Občutek brezmišelnosti jalovosti vsega!

Deset let življenja bi bil dal, da bi okusil vsaj še trčico tistega sovraštva, s katerim se je hranil trindvajset let.

Preganjal je tega človeka. Pogubil je kralja, ki je nekdanj umoril njega in Marijo. In tako nestrpno je čakal ure, ko se bo mogel skloniti k njemu, kakor se je sklonil pred trindvajsetimi leti nad posteljo njegovega brata v Tournonu! — Prišel je z razjedenim srcem in z dušo polno grenkobe. Vse to se je zdaj razblinilo v nič!

Nostradamus se je pretehtal z večjo potrpežljivostjo človeka, ki je vajen razbrati samega sebe.

»Moja brezčutnost je nezmisljena, blazna in nemogoča!« si je dejal. »Saj vendar sovražim tega člo-

veka in hočem, da umre pri polni zavesti svojega zločina, pod polno težo kazni, katero sem mu pripravil... Kaj se tedaj godi v meni? Zakaj je moje sovraštvo mrtvo?... Mrtvo?« se je zdrnil. »Ne! Toda med mene in moje sovraštvo se vtriva drugo čustvo. Kako mu je ime?«

In tisti hip je zapazil, da plakal. Njegovo sovraštvo je molčalo zato, ker se je utapljalo v globoki boli! In ko je iskal vzroka svoje žalosti, je mahoma začutil, da se mu krčita srce in duša, ker ve, da Beaureversu ni pomoči!...

»Nič ga ne more oteti!« je zajel sam pri sebi. »Nič na svetu! Kraljica bi odpustila siromaku vse, le tega ne, da pozna skrivnost njegovega sina Henrika!... Zato plakam! Jaz, ki sem kazal Royalu de Beaureversu pot na morišče!... Plakam! Jaz plakam nad usodo kraljevega sina!«

Suh hohot se je oglašil zraven njega. Nostradamus se je ozrl in zagledal Djinna.

»Čemu si prišel?« ga je vprašal osorno. »In kako?«

»Kako? To menda ni važno, gospod. Čemu? Da vam izročim, kar ste pozabili doma.«

To reči je pomolil Nostradamu stekleničico z rjavo tekočino.

»Eliksir za dolgo življenje!« je vzkliknil in udaril v smeh. »Če ne, pa vsaj eliksir, ki prepodi smrt za nekaj minut — baš kolikor potrebujete, da nasitite maščevanje, po katerem ste koprnili dolgih trindvajset let. Urica radosti za trindvajset let trpljenja. Oh, mojster, to ni preveč! Vzemite, vzemite!«

In ko je Nostradamus vztrajal v svoji mrki nepremičnosti, je stopil Djinno h Henriju II., razklenil mu ustnice ter izlil steklenko v odprta usta. Nato se je poklonil Nostradamu in hočem, da umre pri polni zavesti svojega zločina, pod polno težo kazni, katero sem mu pripravil... Kaj se tedaj godi v meni? Zakaj je moje sovraštvo mrtvo?... Mrtvo?« se je zdrnil. »Ne! Toda med mene in moje sovraštvo se vtriva drugo čustvo. Kako mu je ime?«

mu s svojo običajno ironično ponižnostjo in hotel oditi. A Nostradamus ga je prijel za roko.

»Kdo si?« je zarohnel.

»Oh, mar! ne veste? Djinno sem, vaš ponižni sluga.«

»Da, da...« je zasopel Nostradamus. »In vendar... so dnevi, ko se vprašujem, ali si res to, za kar se izdajam!«

»Če ne verjamete, vprašajte Skrivnost!«

»Skrivnost!« je ponovil Nostradamus s trpkim glasom. »Ti veš, da se ne manjka vprašanj, ki sem jih zaman zadajal Skrivnosti! Zaman sem jo vpraševal, kdo si! Zaman sem jo vpraševal o sebi in o ljudeh, ki so mi bližnji! Zaman sem izkušal doznati usodo —«

Nostradamus je trepetaje umolknil.

»— Royala de Beaureversa?« je Djinno prestregel besedo. »Mladi mož bo obglavljen, gospod! Evo odgovora!«

»Molči!... Spravi se odtod!« — Grem. Evo, Henri se drami. Poglejte ga!

Nostradamus se je naglo obrnil h kralju. Djinno se je vzravnil in premeril maga z dolgim, čudnim pogledom; nato se je umeknil v najtemnejši kot... Henri II. se je res budil iz mrtvice, ki je bila predhodnica smrti. Čutil je, kako ga iznova prešinja moč. Osuplo in radostno je pogledal okoli sebe ter se povzdignil na postelji.

»Kako!« je zamrmral. »Bolečin ni več? In slabost mineva? Spot sopem svobodno! Prerajam se... Od kod ta izprememba?... Oh! Vi ste tu?« je vzkliknil zdajci, opazivši Nostradamu. »Bog bodi zahvaljen! Vi ste pri meni — zdaj vem, da sem otet!«

(Dalje.)

Založba „Zvezne tiskarne“

je izdala

lične razglednice Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z zarotenko Nj. Vis. n. bodočo kraljico Mariolo.

Cena komadu 1.— Din v nadrobni prodaji. Predprodajalci imajo 25% popusta. Naročajo se pri „Zvezni knjigarni“, Ljubljana, Marijin trg 8, proti povzetju ali pa če se pošlje denar v naprej.

Proda se:

VEČ KANARČKOV,

dobri pevec, in štirikolesni vozček, uporaben za malega konja. Pošle v Rebr 15. 274

STROJ ZA OBDELOVANJE ŽELEZA (rehmaschine) po ugodni ceni. Križnič, Logatec. 275

GOSTILNA, POSESTVO, TRGOVSKE IN STANOVANJSKE HIŠE, VILE

proda Zagorski, Maribor, Barvarska ulica št. 3. Gostilna meri 2 orala zemljišča in se nahaja pri Mariboru. Posedstva obsegajo: 1.) 26 oralov za 650.000 kron, 2.) 40 oralov za 1.200.000 kron, 3.) 100 oralov za 3.500.000 kron. Trgovske in stanovanjske hiše, vile, imajo prosto stanovanje. 260

OPRAVA ZA MODNO TRGOVINO se prodaja. Ogleda se Dvorni trg št. 1. 258

POZOR!

Dva vagona lepaga sladkega sosa po ceni od 9 K franko postaja Vrhnika. Vprašanja na ravnateljstvo Rozmana, Zidani most. 265

Kupi se:

400 KUBIČNIH METROV HRASTOVIH ČOKOV

dolgoti 3—7 m, debelosti 3 cm na sredi, rabim. Na sredi kolikor mogoče raven les in brez grč. Ponudbe na Martin Golya, Grahovo, Venezia-Gitulia. 273

TESANI LES

vseh obsegov, kakor late, okrogli les, deske po 13, 20, 25 mm. itd. kupujemo vsako množino iz skladišč. Zadržne ponudbe naj se pošiljajo na naslov Braču Ivkov, Sctar par (Bačka).

TOVORNI AVTO

(Lastauto) od 3 do 4 ton, prazne cementne vreče in 50 vagonov premogovega zdroba. Vprašanje na ravnateljstvo Rozmana, Zidani most. 266

Službe:

VRTNAR,

samostojen, samec, ki se razume na vzdrževanje parka, na zelenjadni in cvetlični vrt, se takoj sprejme za graščino na Stajerskem. Oglašiti se je Ljubljana, Privoz št. 5, I. nadstropje. 264

PRODAJALKA, STAREJŠA MOČ, z večletno prakso išče primerne mesto. Gre tudi kot pomožna moč v trgovino. Naslov v upravi lista. 269

URADNIK

popolnoma samostojen delavec, več vseh pisarn. del in knjigovodstva z dolgoletno prakso, išče primerne mesto. Cenjene ponudbe prosim pod šifro »Uradnik« na upravnistvo lista. 244

Razno:

KDO MI POSODI

ali podpiše menico za 50.000 kron, mu izplačam takoj 15.000 kron v gotovini. Ostanek vrnem v mesečnih obrokih v po dogovorjeni višini z dobrimi obrestmi. Cenjene ponudbe prosim pod šifro d-bor zaslužek št. 269 na upravo našega lista. 269

STANOVANJE

obstoječe iz dveh sob s pritliklami v sredini mesta, se takoj zamenja z enakim (tudi večjim ali manjšim), na periferiji ali tudi v kakem drugem delu mesta. Blagohotno ponudbe pod »Stanovanje št. 267« na upravo lista. 267

ŽEPNE URE,

precizijske in stenske, popravila najsolidnejše tvrdka F. Čuden v Prešernovi ul. 1.

IZPRAŠAN STROJNIK

ki bi znal osnažiti Wolfovo Kompound lokomobilo, se proti dobri nagradi takoj sprejme za dobo 14 dni. Naslov v upravi lista. 259

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem prijateljem, sorodnikom in znancem pretresujočo vest, da je naš preljubi soprog, prisrčno ljubljeni in nad vse dober oče, tast, brat, stric in stari oče, gospod

FRAN HERGOUTH

posestnik in kolar v Hočah

danes 13. februarja 1922 ob en četrtn na 5. uro, v starosti 62 let, izdihnil svojo preblogo dušo.

Pogreb predragega, nepozabnega pokojnika se vrši v sredo ob 10. uri dopoldna v Hočah.

Sv. maše za dušo se bodo darovale na dan pogreba v Hočah.

Hoče, dne 14. februarja 1922.

Marija Hergouth, žena. — Režika Verdnik roj. Hergouth, Fran Hergouth, Marija Fon r. Hergouth, Lizika Hergouth, otroci. — Ivan Verdnik, poštar, Vale Fon, žel. asistent, zeta, Anica Amaichl, sinova vnuki — Ivan Hergouth, brat, Ivana Hergouth, sestra. — Manica, Božek, Erika, Natašica, vnuki.

Za prevažanje premoga se kupi dobro ohranjen 3 do 5-tonski

TOVORNI AUTO

Ponudbe z navedbo znamke in cene pod „Auto“ Ljubljana, poštni predal št. 77.

la petrolej

bencin 720|30

bencin 740|45

plinovo olje

(za Diesel-motorje)

raf. strojno olje

vseh viskositet,

cylindrovo olje

in 1^a tovtomast

nudi po najnižjih dnevnih cenah

J. MAHORKO d. z. o. z.

Centrala: Maribor. Podružnica: Ptuj.

Zastopstvo: A. HREGU, CELJE.

ovratnike, zapestnice, srajce, batist-bluze, kakor druge pralne obleke pere in svetlolika tovarna

J. Reich, Ljubljana.

Sprejemališče:

Selenburgova ulica št. 4.

Podružnice:

Maribor, Zagreb, Kočevje,

Novo mesto.

Potnike

ali

zastopnike

išče velika tovarna likera, ruma, kognaka in ostalih spirituoza. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ mušterij, poslati na naslov: Poštni predal št. 41, Zagreb, glavna pošta.

Oglas.

Za gradnjo Djačkov doma u Zagrebu raspisana je jeftimba za dobavo limenog i staklenog pribora za spavaće sobe, pa se upozorjuju svi zainteresirani, da odnosne upute mogu dobiti u pisarni Gradjeve uprave (g. graditelj Potočnjak) Zagreb, Trg 29. listopada 1918. broj 10. Rok jeftimbe je 18. februara ove godine.

Gradjevna uprava Djačkov doma u Zagrebu.

Vžigalice

znamke „MIKADO“ brez žvepla in fosforja na vsaki podlagi se vžigajoče, v papirnatih ovojkah izdeluje

Tovarna vžigalic in kemikalij, družba z. o. z. Tel. int. 188. Ruše pri Mariboru. Brzjavaj: Vžigalice.

OGLJE.

Plačila zmožna tvrdka kupi

bukovo ogle

v večjih količinah, približno 10 do 20 vagonov mesečno, v velikih kosih, brez drobiža, suho, z vilami naloženo, franko vagon Postojna ali Podbrdo.

Ponudbe naj se stavijo odvetniku dr. Otonu Vallentschagu Ljubljana, Šubiceva ulica št. 10.

Pozor!

Vljudno naznanjava cenj. občinstvu, da sva s 15. februarjem t. l. otvorila novo trgovino z mešaním blagom, delikatesami in deželnimi pridelki

Milko Senčar in drug, Ptuj, Kramčeva ulica 2 (popraj V. Leposcha)

Potrudila se bova, da postreževa cenj. odjemalce z dobrim blagom po najnižjih cenah ter se priporočava za obilen obisk. — Kupujeva tudi jajca, maslo in vse vrste deželnih pridelkov po najvišjih dnevnih cenah.

S spoštovanjem

MILKO SENČAR in DRUG.

KORANIT

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. Tovarna v Karlovcu (Hrvatska)

glavno zastopstvo za Slovenijo:

Fran Hočevar

Moste p. Zirovnica, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju. Zahtevajte oferte.

BETON-ŽELEZOBETON-
VODNE ZGRADBE-
ELEKTRIČNE
J. J. LAURENČIČ & CO. STAVBENO
POSREDOVANJE
LJUBLJANA
RIMSKEGA CESTA 12
IZRABA VODNIH SIL
ŽAGE-MLINI-ŽEZUJI-HIŠE-VILE-INDUSTR. STAVBE-MOSTOVI
PRORAČUNI-NACRTI IN OBISK INŽENIRJA BREZPLAČNO.

Dobro vpeljana in kompletno opremljena

nova tovarna

radi boleznj na prodaj. Ponudbe pod „Visoka rentabiliter“ na upravo tega lista.